

Älykäs erikoistuminen on osa EU:n innovaatiopolitiikkaa, jota maakunta toimijoineen aluekehitystyössä ja EU-rahoituksessa painottavat

Euroopan komission asetusesityksen (2018/375 final) liitteen 4 mukaisesti kansallisen tai alueellisten älykkään erikoistumisen strategioiden hyvä hallinta on yksi erityistavoitekohtaisista mahdollistavista edellytyksistä, joka jäsenmaan tulee täyttää EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden 2021-2027 alkaessa.

Älykkään erikoistumisen strategialla varmistetaan, että EU:n tuki on tehokasta ja vaikuttavaa.

Tiina Rajala, PPL

Miksi?

Pohjois-Pohjanmaan älykään erikoistumisen strategia päivitettiin vuosien 2019 -2020 aikana osana valmistelua alkavaa uuteen ohjelmakauteen (asetusvaade, vaikutus ohjelman vaikuttavuuteen sekä hankkeille asetettaviin vaatimuksiin).

Mistä näkökulmasta?

Strategia työstettiin kansainvälistyvän toimintaympäristön näkökulmasta. Strategiassa on tunnistettu alueen vahvuudet ja kehittämiskohteet. Vahvuuksilla menestytään, heikkouksia kehittämällä lisätään alueen kilpailukykyä kv tasolla

Älykäs erikoistuminen nojautuu erityisesti alueella olemassa olevaan kansainvälisen tason osaamisen nostamiseen, yrityskantaan, tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vahvuuksiin ja niiden hyödyntämiseen yritysten ja elinkeinoelämän kehittämisessä, työllisyyden parantamisessa ja rakennemuutokseen vastaamisessa.

Haaste on myös siinä, miten EU-tason verkostot voidaan yhdistää alueen yritys- ja elinkeinoelämän kehittämiseen.

Mistä lähtökohdista?

Strategiatyön aluksi tutkittiin, mitä haasteita Pohjois-Pohjanmaalla on innovaatioiden ja innovaatiotoiminnan leviämislle.

Miten?

Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategia on valmisteltu yhteistyössä sidosryhmien kanssa vuoden 2020 aikana. Strategialla tähdätään mm. tutkimuksen ja osaamisen muuntamiseen innovaatioiksi elinkeinoelämän tarpeisiin vastaamalla sekä digitalisaation tehokkaampaan hyödyntämiseen

Mukana valmistelussa oli hallinnon ja kehitysyhteistyön edustajia, tutkijoita ja yrittäjiä.

Kiitos kaikille työpajoihin, haastatteluihin ja muihin valmisteluun liittyviin kokouksiin osallistuneille.

Strategian työsti ja kokosi FT Gitte Meriläinen

Leverage from
the EU
2014–2020

Kehittämistyö Pohjois-Pohjanmaalla vaatii erityistä panostamista uudenlaiseen EU-tason yhteistyön ja ekosysteemiajattelun kehittämiseen. EU:n älykkään erikoistumisen alustat tarjoavat palveluja, joiden avulla voidaan kehittää alueen toimijoiden osallisuutta EU-tason verkostoissa, hankekonsortioissa sekä kehittää ja jakaa alueen älykkään erikoistumisen strategiaa.

EU:n laajuisen älykkään erikoistumisen temaattiset verkostot rakentavat yhteistyötä, johon Pohjois-Pohjanmaa ja sen toimijat on saatava mukaan. Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategiassa on määritelty ne toimialat, joiden verkostoihin ja rahoitusmahdollisuuksiin halutaan avata ovia, näitä ovat mm. ICT ja ohjelmistoala, terästeollisuus ja puutuotteiden jatkojalostaminen, puhtaat ratkaisut (ml. vähähiilinen energia) sekä terveys- ja hyvinvointiteknologia.

Nykyisellä älykkään erikoistumisen S3-platformeilla on maakunnan osaamisen kannalta keskeisiä temaattisia verkostoja esimerkiksi terveysteknologiaan, kyberturvallisuuteen sekä elintarvike- ja biotalouteen liittyen. Temaattista verkostoista puuttui v. 2019 Euroopalle tärkeitä teemoja, joissa Pohjois-Pohjanmaalla on merkittävää osaamista, kuten langaton tietoliikenneteknologia.

Ei puutu enää

Smart Specialisation partnerships

Industrial modernization

- [Wireless ICT](#) – University of Oulu
- [Personalised medicine](#) – University of Oulu
- [Medical Technology](#) –University of Oulu
- [Safe and sustainable mobility](#) –BusinessOulu, Oulu University of Applied Sciences and University of Oulu
- [Advance materials for batteries](#) – University of Oulu
- [Water smart territories](#) – University of Oulu
- [High performance production throught 3D printing](#) – University of Oulu, Kerttu Saalasti Institute

Agri-Food

- [Traceability & Big data](#) – Oulu University of Applied Sciences
- [High tech farming](#) –Centria University of Applied Sciences, Ylivieska unit

Energy

- [Geothermal energy](#) –University of Oulu, Kerttu Saalasti Institute

**1. UUDISTUVA JA
HYVINVOIVA**

2. ILMASTOVIISAS

**3. KANSAINVÄLINEN,
VETOVOIMAINEN JA
VERKOSTOITUNUT**

**Pohjois-Pohjanmaan
älykäs erikoistuminen**

Pohjois-Pohjanmaan älykäs erikoistuminen

1.

UUDISTUVA JA HYVINVOIVA

- monipuoliset digitaaliset palvelut ja tuotteet
- kokonaisvaltainen terveys ja hyvinvointi
- uudistuva vähäpäästöinen teollisuus.

2.

ILMASTOVIISAS

- kestävä rakentaminen ja liikkuminen
- innovatiivinen bio- ja kiertotalous
- älykäs elintarviketuotanto.

3.

KANSAINVÄLINEN, VETOVOIMAINEN JA VERKOSTOITUNUT

- osaava
- osallistuva
- kilpailukykyinen.

Uudistuva ja hyvinvoiva Pohjois-Pohjanmaa

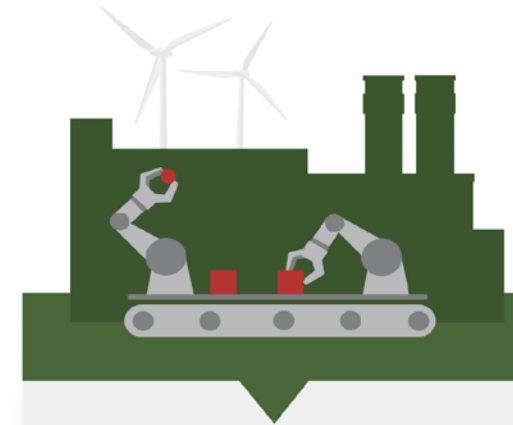
Digitaaliset palvelut ja tuotteet

- ICT- ja ohjelmistoala
- digitaaliset teknologiat ja palvelut.

Terveyden ja hyvinvoinnin ala

- ennaltaehkäisevä terveydenhoito
- sensorit ja mittarit
- tiedon turvallinen hyödyntäminen.

Uudistuva ja vähäpäästöinen teollisuus

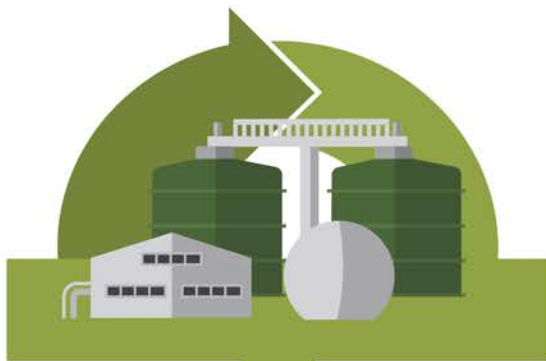
- puhtaat ratkaisut
- uusiutuvan energian tuotanto
- automaatio.

Ilmastoviisas Pohjois-Pohjanmaa

Kestävä rakentaminen ja liikkuminen

- energiatehokkuus
- liikennemuodot
- arkkitehtuuri
- materiaalit.

Innovatiivinen bio- ja kiertotalous

- ravinnekierrot
- teknologiset ratkaisut
- teolliset sivuvirrat.

Älykäs elintarviketuotanto

- hiiltä sitovat tuotantotavat
- automaatiikka
- ruokaketjut.

Kohti hiilineutraalia Pohjois-Pohjanmaata

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotyön kärkiteemat - Kaikki ratkaisee

1. Älykäs bio- ja kiertotalous toimii ilmastotyön perustana

1. Biokaasun tuotantoa ja käyttöä edistetään ravinnekierto ja ympäristövaikutukset huomioiden
2. Luonnonvarat - kestävään käyttöön pohjautuvien tuotteiden ja liiketoiminnan kehittäminen
3. Puurakentamista edistetään - osana ilmastoviisasta rakentamista
4. Maa-, kivi- ja uusiomateriaalien käyttöä koordinoidaan ja niitä hyödynnetään kiertotalouden mukaisesti
5. ICT-osaamisen hyödyntäminen
6. Jätteet ja sivuvirrat kierrätetään ja hyödynnetään

2. Energiantuotanto ja käyttö on kestävä, tehokasta ja vähäpäästöistä

1. Fossiilista energiaa korvaavaa uusiutuvan energian tuotantoa edistetään maakunnan vahvuuksiin pohjautuen
2. Vähäpäästöisen, tehokkaan ja joustavan, energiajärjestelmän kehittäminen
3. Energiakäytön tehokkuutta ja vähäpäästöisyyttä tuetaan

3. Liikenne on vähäpäästöistä

1. Vähäpäästöiset liikennevälineet & 2. Uusiutuvat polttoaineet
Maakunnallinen uusiutuvien polttoaineiden ohjelma
Sähköisen henkilöautoliikenteen saavutettavuus
Julkisen sektorin vähäpäästöiset liikennevälineet
3. Kestävä liikkuminen & 4. Tehokkaat tavarakuljetukset
Uusimpaan tietoon perustuva liikennejärjestelmäsuunnittelu
Kestävän liikkumisen infrastruktuuri ja palvelut
Bio- ja kiertotalouden massojen kuljetusreitit ja terminaalit
5. Liikkumistarpeen vähentäminen sektorirajat ylittävällä yhteistyöllä
Maankäyttö ja palvelurakenne
Etäpalvelut ja paikkariippumaton työnteke

Sopeutuminen osana kärkiteemoja

4. Maatalous kehittyy hiilensitojana

1. Uusien kasvien viljely uusiin ruokavaliioihin, uudet proteiinin lähteet
2. Maatalouden resurssitehokkuuden edistäminen
3. Maaperän hiilinielun vahvistaminen ja hiiliviljely
4. Biojakeiden ja sivuvirtojen kestävä hyödyntäminen
5. Turvemaiden viljelytoimien kehittäminen ympäristöystävällisimmäksi

5. Maankäyttö on ilmastoviisasta ja kiertotaloutta edistävää

1. Uusiutuvan energian tuotannon aluevaraukset hiilinielut säilyttäen
2. Maankäytölliset edellytykset vähähiiliselle liikkumiselle
3. Ilmastotavoitteet ja luonnon monimuotoisuus jäsenkuntien maapolitiikan keskiöön
4. Ilmastoviisas ja vähähiilinen rakentaminen - oikea materiaali oikeaan paikkaan
5. Eri toimialat ylittävien mahdollisuuksien ja symbioosien tunnistaminen ja kiertotalous
6. Minimoidaan metsätalousmaan väheneminen liikenteen, rakentamisen ja energiantuotannon ratkaisuja toteutettaessa

6. Metsät ja suot toimivat tehokkaina hiilinieluina; Turve hyödynnetään kestävästi

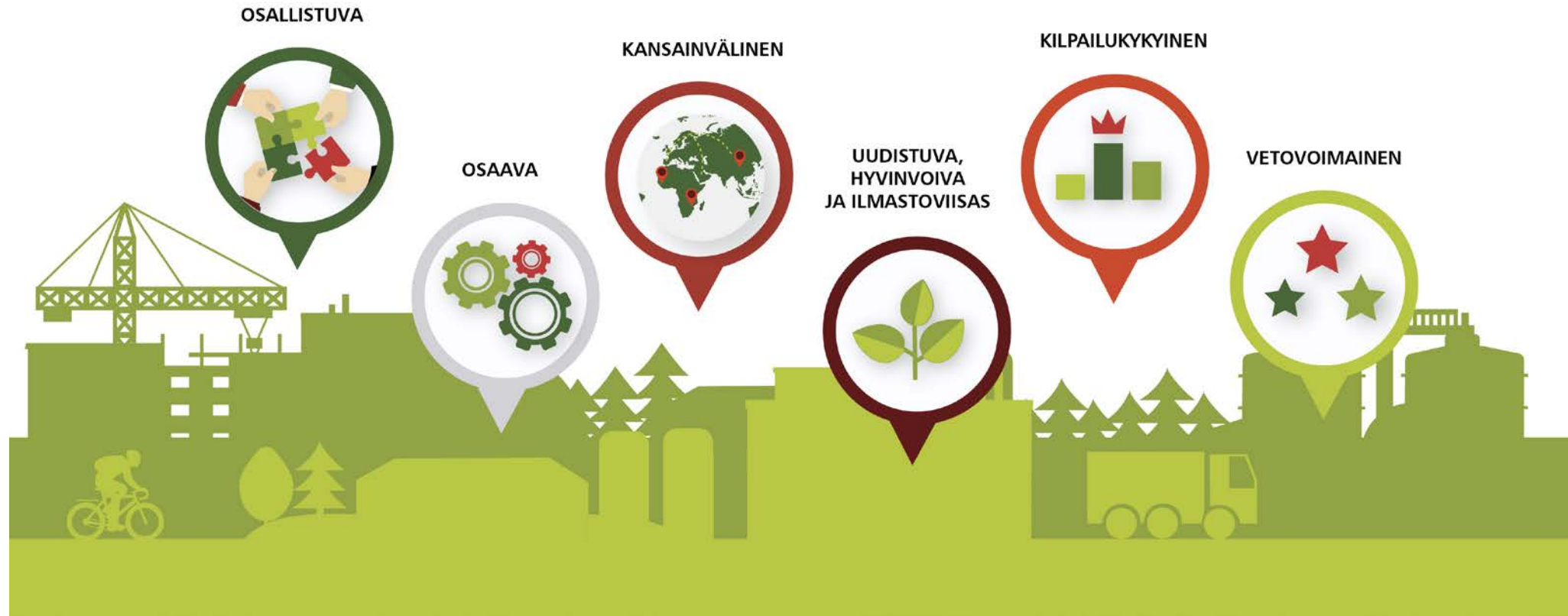
1. Metsänhoito ilmastomuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa sekä pitkäikäiset puutuotteet
2. Metsien hiilinielun kasvattaminen - uudet teknologiat
3. Soiden ennallistaminen ja soiden nieluvaikutusten lisääminen - tarve- ja vaikutusarviointiin pohjautuen
4. Turpeen vaihtoehtoiset ja uudet käyttömuodot ja aktiivinen vaikuttaminen
5. Turvetuotantoalueiden tuleva käyttö

7. Yhteistyö ja sektorirajat ylittävät toimintamallit luovat elinvoimaa ja liiketoimintamahdollisuuksia

1. Toimialarajat ylittävää yhteistyötä edistetään aktiivisesti
2. Hyödynnetään aktiivisesti uusia rahoituslähteitä, priorisoidaan ja ohjataan rahoitusta ilmastostrategian mukaisesti
3. Tuetaan ruokaketjun vähähiilisyyttä
4. Maakunta ilmastotyön kehitysalustana ja edistäjänä
5. Edistetään bio- ja kiertotalouden sekä ilmastoasioiden opetusta ja koulutusta, lisätään tiedotusta ja viestintää
6. Julkisia hankintaprosesseja uudistetaan

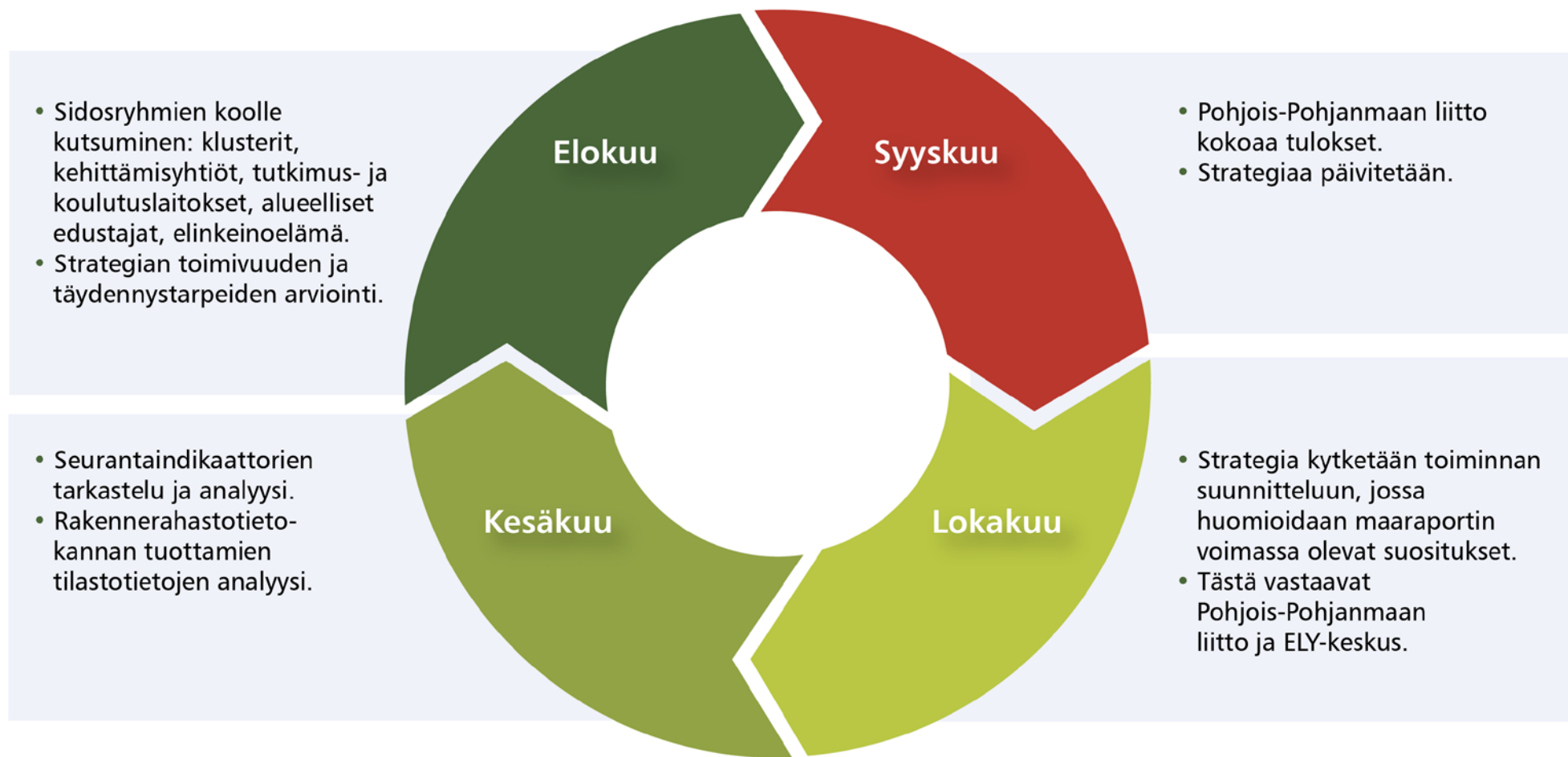

Kansainvälinen, vetovoimainen ja verkostoitunut Pohjois-Pohjanmaa

Älykkään erikoistumisen vuosittainen seuranta- ja arviointiprosessi

Maakuntaohjelman päivittäminen on käynnissä, valmistuu joulukuussa 2021

**Maakuntahallitus hyväksyi
kokouksessaan 21.12.2020
Pohjois-Pohjanmaan Älykkään
erikoistumisen strategian 2021-2024**

**Uusi ohjelmakausi ja sen rahoitettavat
hankkeet toteuttavat sitä!**

KIITOS!

